

Του **Γιώργου Ρούση**

Πολλά είναι εκείνα που γράφτηκαν μέχρι τώρα, από αριστερή σκοπιά για το συλλαλητήριο της Θεσσαλονίκης και τον μαζικό του χαρακτήρα.

Και πολλά από αυτά είναι σωστά, όπως ότι τον τόνο σε αυτό τον έδωσαν οι ομιλίες των γνωστών ακροδεξιών Φράγ(ν)κου και Άνθιμου, οι φασίστες και γενικότερα οι ακροδεξιοί εθνικάρες, το παπαδαριό που και με τις ευλογίες της «αριστερής» κυβέρνησης θρέφει ο ελληνικός λαός, οι μοναχές, που αποφάσισαν να εγκαταλείψουν για χάρη του τον μοναχισμό, οι διάφοροι γραφικοί που θέλησαν να ξεκινήσουν από εκεί την φετινή καρναβαλίτικη τους εμφάνιση.

Ορθή ήταν επίσης η επισήμανση ότι όλο αυτό το πλήθος που συμμετείχε -και δεν ήταν και μικρό- και ακόμη ένα άλλο που το αντιμετώπισε με συμπάθεια, δεν μπορεί να ταυτίζεται με τους παραπάνω, αλλά ότι αποτελεί ένα σημαντικό κομμάτι του λαού μας.

Εκείνο όμως που δεν επισημάνθηκε και που κατά τη γνώμη μου είναι το πλέον σημαντικό, είναι ότι αυτή η συμμετοχή, ή και η συμπάθεια σε τέτοιου τύπου, ουσιαστικά συμπληρωματικές προς τον συριζαϊκό φιλοϊμπεριαλιστισμό, εθνικιστικές εκδηλώσεις, ερμηνεύονται από το γεγονός ότι ο καπιταλισμός δεν είναι υπεύθυνος μόνον για την εκμετάλλευση, τους πολέμους, την οικολογική καταστροφή.

Είναι επίσης υπεύθυνος για την αποξένωση των ανθρώπων, όχι μόνον από τα μέσα παραγωγής, τα προϊόντα της εργασίας τους, την ίδια τους την εργασία, την φύση, αλλά και από την ίδια τους την ανθρωπιά. Και αυτή η **«ρινοκεριάδα»**, είναι που ερμηνεύει γιατί όσο θα κυριαρχεί ο καπιταλισμός, θα κυριαρχεί η ιδεολογία του και οι αξίες του, οι οποίες στα άκρα τους παίρνουν τη μορφή του φασισμού.

Και όπως φαίνεται είναι πιο εύκολο σε περίοδο κρίσης, για μεγάλα τμήματα των αποξενωμένων λαϊκών μαζών, να υιοθετήσουν αυτήν την στάση πάρα να αντιταχθούν συνολικά, δηλαδή αντικαπιταλιστικά και αντιιμπεριαλιστικά, στο κυρίαρχο σύστημα και να διεκδικήσουν την επαναστατική υπέρβασή του.

Αξίζει να θυμίσουμε εδώ την ερμηνεία του Γκράμσι **[2]** για την απήχηση του φασισμού στην Ιταλία, η οποία αποτέλεσε και έναν από τους παράγοντες που τον οδήγησαν να διερευνήσει τη στρατηγική περάσματος στο σοσιαλισμό στη Δύση.

Για τον Γκράμσι λοιπόν, οι μορφές του «φασισμού και της [αστικής] δημοκρατίας είναι οι δυο όψεις της ίδιας πραγματικότητας, δυο διαφορετικές μορφές της ίδιας δράσης,[...] που οδηγεί την αστική τάξη να σταματά την προλεταριακή τάξη στην πορεία της.”

Όπως επισημαίνει ο Γκράμσι, το γεγονός ότι πάνω από τρία εκατομμύρια λαού κατέβηκε στον δρόμο, μετά από κάλεσμα του Μουσολίνι στην πορεία του προς τη Ρώμη, σημαίνει ότι η επικράτηση του φασισμού δεν είναι τίποτε άλλο παρά η κατάληξη ενός πολέμου θέσεων που ακολούθησε τις ήττες του εργατικού κινήματος και αντιπροσωπεύει μια παθητική επανάσταση.**[3]**

«Στη σημερινή εποχή, τον πόλεμο ελιγμών που διεξάχθηκε νικηφόρα από τον Μάρτιο του 1917 ως τον Μάρτιο του 1921 τον διαδέχτηκε ένας πόλεμος θέσεων που εκπρόσωπός του τόσο ιδεολογικός (στην Ευρώπη) όσο και πρακτικός (στην Ιταλία) είναι ο φασισμός».**[4]**

Και αυτό το υποστηρίζει ο Γκράμσι, διότι εκτιμά ότι εκείνο που χαρακτηρίζει τον φασισμό είναι ότι κατόρθωσε να διαμορφώσει μια μαζική οργάνωση της μικρής μπουρζουαζίας, «να διαμορφώσει την οργανική ενότητα όλων των αστικών δυνάμεων σε ένα ενιαίο πολιτικό οργανισμό υπό ένα ενιαίο κέντρο, το οποίο διεύθυνε ταυτόχρονα το κόμμα, το κράτος, την κυβέρνηση»**[5]**, κάτι που η εργατική τάξη δεν μπόρεσε να το πετύχει.

Έτσι ο φασισμός κατόρθωσε να προσελκύσει την ξεπεσμένη μικρή και μεσαία αστική τάξη, η οποία απογοητευμένη προσχώρησε τελικά στην μεγάλη της πλειοψηφία σε αυτόν. **[6]**

Ανάλογο λοιπόν μέτωπο, αλλά με ένα αντικαπιταλιστικό αντιιμπεριαλιστικό περιεχόμενο, με αυτό που κατόρθωσε να συγκροτήσει κατά τον Γκράμσι ο φασισμός, είναι αναγκαίο να συγκροτήσει και η σύγχρονη εργατική τάξη και το κόμμα της, όχι μόνον με τους συμμάχους της, αλλά και με τα ίδια τα ποικίλα τμήματά της.

Και εν προκειμένω αυτό το μέτωπο ακολουθώντας την παράδοση του Ρήγα, δεν μπορεί παρά να έχει σήμερα ως κεντρικό του σύνθημα: **Τα Βαλκάνια ανήκουν στους λαούς τους και όχι στο ΝΑΤΟ ή την ΕΕ, όχι στο κεφάλαιο, για το οποίο όπου κέρδος και πατρίδα.**

---

[1] Από το θεατρικό του Ευγένιου Ιονέσκο, *Ρινόκερος* στο οποίο οι άνθρωποι μετατρέπονται μαζικά σε ρινόκερους.

[2] Βλέπε πιο αναλυτικά Γ. Ρούση: *Από την κρίση στην επανάσταση πόλεμος θέσεων*, Γκοβόστης 2012

[3] Gramsci, *Quaderni del Carcere*, Edizione Critica dell' Istituto Gramsci, Einaudi. Turin, 1975, σελίδα 1228

[4] Gramsci, *Il Risorgimento*, Einaudi 1955, σελίδα 196

[5] Βλέπε κυρίως Αντόνιο Γκράμσι, *Οι θέσεις της Λυών* και Gramsci, *Socialismo e fascismo*, Einaudi, Torino, 1978 .

[6] Κριστίν Μπυσί- Γκλυσμάν, *Ο Γκράμσι και το κράτος*, Θεμέλιο, σελίδα 117